

בְּרִיךְ הוּא יִרְחִישׁ לִיָּה נִיסָא. אֲדַהְכִי נַחַת מְאִילָנָא חַד חוּזָא, וּבַעָא לְמַקְטְלִיָּה. קָם הֵהוּא טַפְסָא עָלִיָּה וְקַטְלִיָּה. קַסְטֵר בְּרִישִׁיָּה טַפְסָא, וְאַזְל לִיָּה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְלֹא אֲמִינָא לָךְ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בַּעָא לְמַרְחֵשׁ לִיָּה נִיסָא, וְלֹא תִיפּוּק זְכוּתִיָּה מִנִּיָּה. אֲדַהְכִי אֲתַעַר הֵהוּא בַר נָשׁ, וְקָם וְאַזְל לִיָּה. אֲחִידוּ בֵּיה רַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי יוֹסִי, וַיְהִיבוּ לִיָּה לְמִיכַל. בְּתַר דְּאַכַל, אֲחֻזִּיאוּ לִיָּה נִיסָא דְרַחִישׁ לִיָּה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (תהלים לו) בְּטַח בְּיָי וְעֵשָׂה טוֹב שְׁכָן אֶרֶץ וְרַעַה אָמוּנָה, וְזַפְאָה חוּלְקִיָּה דְּבַר נָשׁ דְּעַבִּיד טוֹב מְדִידִיָּה, דְּהָא אֲתַעַר טוֹב בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל. וּבְמָה. בַּצְדָּקָה. דְּכַד אֲתַעַר צְדָקָה, הוּא טוֹב כְּדִין אֲתַעַר לְגַבִּי כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא כְּתִיב (משלי י) וְצְדָקָה תַצִּיל מִמּוֹת. מְאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּצְדָקָה אִילָנָא דְחִיָּי הוּא, וְאֲתַעַר עַל הֵהוּא אִילָנָא דְמוֹתָא, וְנָטִיל אֵינּוֹן דְּאַחִידֵן בֵּיה, וְשִׁזִּיב לוֹן מִן מוֹתָא. מְאֵן גְּרִים לְהֵהוּא אִילָנָא דְחִיָּי דְאֲתַעַר לְהֵאִי, הוּי אִימָא הֵהוּא צְדָקָה דְאִיהוּ עַבִּיד, כְּבִיכּוּל הוּא עַבִּיד לִיָּה לְעִילָא, כְּמָה דְאֵת אָמַר (תהלים קז) עוֹשֶׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת. וְהָא אֲתַמַּר.

השלמה מהחשמטות (סימן ז)

וְכִי בְּכָל עֵת יְכִיל בַּר נָשׁ לְמַעַבְדַּ צְדָקָה, אִי הָכִי תְרִיסַר שְׁעֵתִי בְיוֹמָא מְאֵן יְכִיל. אֶלָּא הָכִי אוֹלִיפְנָא, מְאֵן דְּעַבִּיד צְדָקָה בְּכָל עֵת. מְאִי בְּכָל עֵת, כְּמָה דְאֵת אָמַר (ויקרא ט"ז) וְאֵל יוֹבָא בְּכָל עֵת אֵל הַקּוּדְשׁ, וְאוֹקְמוּהָ. וְלֹא תִימָא בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל בְּלַחֲדוּי, דְאִיהִי עֵת רַעוּא קְדִישָׁא בְּצַדִּיק. אֶלָּא אֶפִּילוּ בְּכָל עֵת דְלַתְתָּא אֲסָגִי צְדָקָה עַלִּיָּהוּ וְאֲתַעַר צְדָקָה בְּכָלְהוּ, בַּעֲלָאֵי וְתַתָּאֵי. בְּגִין כְּךָ יִשְׁוִי לְבֵיה וְרַעוּתִיָּה

בְּרוּךְ הוּא יִרְחִישׁ לוֹ נִס. בֵּין כְּךָ יִרְד מְאִילָן אֶחָד נָחַשׁ אֶחָד וְרַעַה לְהַרְגוּ. קָמָה אוֹתָה צוּרָה עָלֵיו וְהִרְגָתוּ. סוּבְכָה הַצּוּרָה בְּרֵאשָׁה, וְהִלְכָה לָהּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְלֹא אֲמַרְתִּי לָךְ שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּעָה לְהַרְחִישׁ לוֹ נִס, וְלֹא תוּצִיא זְכוּתוֹ מִמֶּנּוּ? בֵּין כְּךָ הַתַּעוּרָר אוֹתוֹ הָאִישׁ, וְקָם וְהִלְךְ לוֹ. אֲחִזּוּ בוּ רַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי יוֹסִי, וְנָתַנוּ לוֹ לְאַכַל. אַחַר שְׁאַכַל, הָרְאוּ לוֹ הַנִּס שְׁהַרְחִישׁ לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (תהלים לו) בְּטַח בַּה' וְעֵשָׂה טוֹב שְׁכָן אֶרֶץ וְרַעַה אָמוּנָה. אֲשֶׁרִי חִלְקוּ שֶׁל הָאִישׁ שְׁעוֹשֶׂה טוֹב מְשָׁלוּ, שְׁהָרִי מְעוּרָר טוֹב עִם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וּבְמָה? בַּצְדָּקָה. שְׁכַשְׁצְדָּקָה מְתַעוּרָרָת, הוּא טוֹב, אִז מְתַעוּרָר אֵל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְעַל זֶה כְּתוּב (משלי י) וְצְדָקָה תַצִּיל מִמּוֹת. מָה הַטַּעַם? מְשׁוּם שְׁצְדָקָה הִיא עֵץ הַחַיִּים, וּמְתַעוּרָרָת עַל אוֹתוֹ עֵץ הַמָּוֶת, וְלוֹקַח אוֹתָם שְׁאַחֲזוּזִים בוּ וּמְצִילִם מִהַמָּוֶת. מִי גָרַם לְאוֹתוֹ עֵץ חַיִּים שְׁיִתַּעוּרָר לָזֶה? הִנֵּה אוֹמְרִי, אוֹתָה צְדָקָה שְׁהוּא עוֹשֶׂה, כְּבִיכּוּל הוּא עֵשָׂה אוֹתוֹ לְמַעְלָה, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (תהלים קו) עֹשֶׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת. וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

השלמה מהחשמטות סימן ז

וְכִי בְּכָל עֵת יְכִיל אָדָם לַעֲשׂוֹת צְדָקָה? אִם כֵּן, שְׁתִּים עֲשָׂרָה שְׁעוֹת בְּיוֹם מִי יְכִיל?! אֶלָּא כְּךָ לְמַדְנֵה, מִי שְׁעוֹשֶׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת. מַהוּ בְּכָל עֵת? כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ויקרא טז) וְאֵל יוֹבָא בְּכָל עֵת אֵל הַקּוּדְשׁ, וּבְבִאֲרוּהָ. וְלֹא תִאמַר בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל לְבִדְהָ, שְׁהִיא עֵת רְצוֹן קְדוּשׁ בְּצַדִּיק, אֶלָּא אֶפִּילוּ בְּכָל עֵת שְׁלַמְטָה מְרַבָּה צְדָקָה עַלִּיהֶם, וּמְתַעוּרָרָת צְדָקָה בְּכָלְסָם, בַּעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. מִפְּנֵי כֵן